Hüseyin Nihâl Atsız

(Hayatı ve Eserleri)

Osman F. Sertkaya

Osman Fikri Sertkaya; 1946'da Adana'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi (Eylül 1968). Mezun olduğu bölümde Araştırma Görevlisi (Ocak 1970), Doktor (Ocak 1976), Yardımcı Doçent (Haziran 1982), Doçent (Ekim 1989), Profesör (Ağustos 1996) unvanları ile 44 yıla yakın çalıştı. Ağustos 2013'te yaş haddinden emekli oldu.

Osman Fikri Sertkaya 1966-2014 yılları arasında Göktürk, Uygur, Karahanlı, Kıpçak, Çağatay, Erken Osmanlı ve Çağdaş Uygur Türkçesi devrelerinin dili, edebiyatı, tarihi, sanatı, musikisi, folkloru gibi Türk dili ve kültürünün çeşitli sahalarında 50'yi aşkını Almanca, Fransızca, İngilizce, Kırgız Türkçesi, Rusça ve Japonca olmak üzere 435'ten fazla araştırmayı yerli ve yabancı ilim dergilerinde yayımlayarak Türkoloji biliminin yurt içinde ve dışında yayılması ve tanınması için katkı ve çalışmalarda bulundu.

Yurt içinde ve dışında 180'yi aşkın millî ve milletlerarası kongre, konferans, kollokyum, sempozyum, seminer panel gibi ilmî toplantılara bildiri ile katıldı.

Yurt içinde Türkiyat Enstitüsü (1970), Türk Edebiyatı Vakfı (1972), Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü (1976), Türk Dil Kurumu (1983), Türk Tıp Tarihi Kurumu (1985) ve TAÇ Vakfı (1987) gibi kuruluşlarda tabiî üye, aslî üye, bilim kurulu üyesi ve mütevellî heyeti üyesi olarak görev yaptı.

Yurt dışında da PIAC (Permanent International Altaistic Conference, 1972), DMG (Deutsche Morgenländische Gesellschaft, 1979), SUA (Societas Uralo-Altaica, 1980), CASA (Assocation for Central Asian Studies, 1988) gibi kuruluşların aslî üyesi, Tataristan Bilimler Akademisi Galimcan İbrahimov Dil Edebiyat Enstitüsü ile Macaristan Alexander de Körös Csoma Enstitüsü'nün ise şeref üyesidir.

Osman Fikri Sertkaya 1985-2005 arasında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı *Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu* üyesi olarak çalıştı ve 1996-2009 yılları arasında İstanbul Üniver-

sitesi Rektörlüğüne bağlı *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü*'nün Müdürlüğü görevini yürüttü.

Osman Fikri Sertkaya'nın Hüseyin Nihâl Atsız: Hayatı ve Eserleri adlı eseri Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ısmarlandı ve ilk baskısı Kültür Bakanlığı'nın Türk Büyükleri Dizisinin 69. kitabı olarak 1988'de Ankara'da yayımlandı.

Osman Fikri Sertkaya'nın Ötüken Neşriyat tarafından yayınlanan diğer kitapları:

- $\bullet$ Dede Korkut Kitabı'nın Dresden Nüshasının "Giriş" Bölümü, 2006, 160 s.
- Eski Türklerde Para (Rysbek Alimov ile birlikte), 2006, 160 s.

İçindekiler

İkinci Baskı İçin Sunuş	7
Науаті	
Hüseyin Nihâl Atsız	
Hüseyin Nihal Atsız'ın İmzaları ve Takma İsimleri	48
Eserleri	
A. Romanları	51
Atsız'ın Tarihî Romanları	
Romanlarından Seçmeler:	76
Bozkurtların Ölümü'nden I 621 Yılında Bir Yaz Gecesi	
II Bağatur Şad	86
Bozkurtlar Diriliyor'dan: Bahtiyar Uyku	
Ruh Adam'dan: "Eski Bir Uygur Destanı"	
B. Hikâyeleri	
Hikâyelerinden Seçmeler	
İki Onbaşı	107
Her Çağın Masalı: Bozdoğanla Sarı Yılan	111
C. Şiirleri	116
Atsız'ın Şiirlerinde Ülkü	121
Şiirlerinden Örnekler	136
Kader	136
Türklerin Türküsü	137
Kahramanlık	137
Bahtiyarlık	138
Geri Gelen Mektup	139
Dörtlük	140
Sona Doğru	141

Ç. Diğer Kitapları	142
D. Türk (İnönü) Ansiklopedisi'ndeki Maddeler	146
Türk Ansiklopedisi'ndeki Maddelerinden I	148
İşbara Han	148
İl Bilge Katun	148
İlteriş Kutluğ Kağan	
Kağan	151
Kül Tegin (686-731)	153
Kül Tegin Anıt ve Yazıtı	
Kür Şad	
Mete	
Oğuz Han	
Ötüken	171
E. Dergilerdeki Makaleleri	173
Kısaltmalar	172
Makaleler	174
Yazılarından Örnekler	196
"Zâde" Değil, "Oğul"	196
Profesör Caferoğlu Ahmet	

İKİNCİ BASKI İÇİN SUNUŞ¹

Bu KİTABIN okuyucuları bu eserde Hüseyin Nihâl Atsız'ı edebî ve ilmî yönleri ile tanıyacaklardır.

Hüseyin Nihâl Atsız 12 Ocak 1905'te İstanbul'da doğdu. 70 yıl yaşadı. 11 Aralık 1975 Perşembe akşamı İstanbul, Bostancı'daki evinde kalp rahatsızlığından öldü. 13 Aralık 1975 Cumartesi Kurban Bayramı'nın ilk gününde Karaca Ahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

"Toprak Atsız Olmuştu!

Altı yüzlü yılların ilk yarısıydı. Türk bodunu Çin ülkesinde tutsaktı. Yıllar süren tutsaklık Türklerin ağırına gidiyordu.

Kürşad ve 40 ülküdaşı Türk bodununun hürriyeti ve istiklâli için Çin Hükümdarının sarayı Siganfu'yu basıp, onu tutsak edecek, olmazsa öldürüp, bodunu tutsaklıktan kurtaracaklardı.

Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor, tarihin kırk meçhul kahramanı karanlıkta saraya yürüyorlardı.

¹ Bu eserin birinci baskısı 1988 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları'nın 347., Türk Büyükleri Dizisi'nin ise 69. kitabı olarak Ankara'da yayımlandı. Osman Fikri Sertkaya, Hüseyin Nihâl Atsız, Ankara, 1988, VIII+179 s.

Biraz sonra savaş başlamıştı. Sarayın içinde Çinli çerilerin başları ile gövdeleri ayrı ayrı dolaşıyordu.

Kırk yiğit vuruşa vuruşa uçmağa vardı. En son ölüm kızı Kürşadın eline bir sağrak sundu. Kürşad bu acı sağrağı gözünü kırpmadan içti. Atının yelesine kapandı.

Sağ elindeki kılıç hala sımsıkı duruyordu. Ettiği yemin aklına geldi. "Gök girsin, Kızıl çıksın. Tanrı Türk'ü korusun." İşte bu bozkurtların ölümü idi. Binlerce Bozkurdun dirilişi için.

*

Yüzyıllar sonra, ikinci bin yılına 25 yıl kala yine yağmur yağıyordu. Mabedin avlusunda binlerce Bozkurt sessiz bekliyor, ama Gökler ağlıyordu. Mabedin kapısında "Osman Ağa Camii" yazıyordu.

O da ne! Avluda koca bir taş ve üzerinde bir tabut. Birdenbire beyaz sarıklı, siyah cübbeli bir adam tabutun başına geldi. Bozkurtlar sâfa geçti ve adam bağırdı, "Er kişi niyyetine" içimizden biri "Bu taş taş olalı böyle er kişi gördü mü?" derken, ellerimizi "Tanrı en yücedir" deyip, başımıza götürdük. "Allahu Ekber." Sonra bir daha, bir daha.

Beyaz sarıklı, siyah cübbeli adam yine bağırdı. Bu sefer "Nasıl bilirdiniz?" diye soruyordu. İçimizden bu da sorulur mu, diye düşünürken, "İyi bilirdik" diyebildik.

Sonra beyaz sarıklı, siyah cübbeli adam yüksek sesle "Hakkınızı helâl ediniz" dedi. Şaşırmıştık. Birbirimize öylece baka kaldık. Ne diyeceğimizi bilemiyorduk. Çünkü, bizim onda hakkımız yoktu ki, ama onun bizde hakkı çoktu. "Helâl olsun" dedik. Bir daha, bir daha.

Kalabalık tabutu eller üzerine aldı. Osmanağa Camii arkamızda küçüldü, gitti. Rıhtımdan geçtik. Kendimizi Karaca Ahmet Veli'nin orada bulduk. Bir çukur kazılmıştı, onu çukura yerleştirdiler. Yağmur yağıyordu. Beyaz sarıklı, siyah cübbeli adam, hiç eksik olmuyordu, bu sefer çukurun başındaydı, yine oradaydı ve Tanrının buyruklarını okuyordu. Bu Kur'ân'dı.

Sonra çukurun başına biri geldi. Nereden geldi, nasıl geldi, farkına varamamıştık. İnce sarkık bıyıkları, hafif çekik gözleri ve bütün ihtişamı ve heybeti ile onun elinden tuttu ve ona seslendi "Hoş geldin oğlum Atsız" dedi. Bu adam 24 torunun ulu dedesi Oğuz Han idi. Gören oldu, görmeyen oldu, görenler görmeyenlere anlatsın dedik.

Sonra çukura toprak atmaya başladılar. Sanki aceleleri varmış gibi. Atsız Beğ toprak mı olmuştu ne? Bizim bildiğimiz Atsız toprak olamazdı. Olsa olsa toprak "Atsız" olurdu. Asyanın bir ucunda Kadıköy'de toprak sallanırken, emindik Asyanın öbür ucundaki Siganfu sarayının toprağı da titriyordu. Sonra bir yemin daha ettik. "Gök girsin, kızıl çıksın. Tanrı Türkü Korusun."²

Hüseyin Nihâl Atsız'ın ölümünden bugüne kadar yapılan faaliyetler ve yayınlar şunlardır:

- 1. Atsız hayatta iken hazırlanan fakat kendisinin göremediği *Atsız Armağanı* (İstanbul, 1976, CXLIV+445 s.) Erol Güngör, M. Necmettin Hacıeminoğlu, Mustafa Kafalı ve Osman F. Sertkaya tarafından hazırlanarak yayımlandı.
- **2.** Akkan Suver, *Nihal Atsız* (Su yayınları, İstanbul, 1976, 143 s.) adlı araştırmasını yayımladı.
- **3.** 11 Aralık 1976 Cumartesi günü mezarı başında birinci yıl anma töreni yapıldı.

Doğumunun 97. Yıldönümü dolayısıyla 12 Ocak 2002 tarihinde yapılan anma toplantısının açılışında yapılan konuşma.

Ölümünün 1. yılında Atsız'ın mezarı başındaki anma töreni, 11 Aralık 1976. Cumartesi, Saat 15.00 Nurettin Pakyürek, Faruk Çil, Avukat Enver Yakuboğlu, Osman Fikri Sertkaya, İzzet Yolalan, Muzaffer Eriş.

"Ölümünün Birinci Yıldönümünde Atsız Anıldı

Atsız Bey için yapılan ikinci anma toplantısında Azerbaycanlılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği, Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Kuzey Kafkasyalılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Rumeli Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Türkistanlılar Kültür ve Sosyal Yardım Derneği, İdil-Ural Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Rodop Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, Irak Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, İrak Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin meydana getirdiği Türk Göçmen ve Mülteci Dernekleri Federasyonu tarafından tertiplenmiştir.

9 Ocak 1977 Pazar günü saat 13.00'de Sultanahmet'deki *Kuzey Kafkasyalılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği*'nin salonunda ve gayet kalabalık bir dinleyici huzurunda yapılan bu samimi toplantının sunucusu Hızır Bek Gayretullah idi.

Federasyon Başkanı Rüstem Kurtbelen'in açış konuşmasından önce Türklük uğrunda şehit olanlar için saygı duruşunda bulunulmuştur.

Tarih öğretmeni Abdülhaluk Çay'ın "Şahsiyet olarak Atsız" ve Edebiyat öğretmeni Adâlet Çil'in "Atsız'ın tarih görüşü" konulu konuşmalarından sonra şâir Mustafa Kayabek "Atsız'a ağıt" ve "Ağlayış" adlı şiirlerini okumuştur.

Daha sonra söz alan Dr. Reha Oğuz Türkkan, Atsız Bey'in daha önceleri banta aldığı sesini dinletmiş ve Atsız ile ilgili hâtıralarını anlatmıştır.

İsa Yusuf Alptekin'in "Esir Türkler ve Atsız" konulu konuşmasından sonra Doç. Dr. Mehmet Çavuşoğlu "Eserlerinde Atsız", Doç. Dr. Gülçin Çandarlıoğlu ise "Mektuplarında Atsız" konulu birer konuşma yapmışlardır.

Federasyon Genel Sekreteri Sâdettin Topuzoğlu'nun "Türkçülük, Türk milliyetçiliği ve Atsız" konulu konuşmasından sonra İlhan Darendelioğlu "Hatıraları ile Atsız" konulu bir konuşma yapmıştır.

Refet Körüklü'nün "Tanrıdağında biter" başlıklı şiirini okumasından sonra Dr. Osman F. Sertkaya dinleyicilere "Atsız külliyâtı" konusunda açıklama yapmıştır.

Altan Deliorman'ın ve Enver Yakupoğlu'nun "Atsız ile hatıralarını" dile getiren konuşmalarından sonra, son olarak Albay Necdet Kürşat Menlioğlu konuşmuştur.

Atsız Bey'i anma töreni Federasyon Başkanı Rüstem Kurtbelen'in kapanış konuşması ile sona ermiştir.

Bu toplantıya iştirak eden Orhan Şâik Gökyay, Muzaffer Eriş, İzzet Yolalan, S. Sadi Danişmentgazioğlu, Niyazi Adıgüzel, Nurettin Pakyürek, Faruk Çil, Yaşar Arısan, Yağmur Kayabek, Aydil Erol gibi isimlerin yanında Atsız Bey'in küçük oğlu Buğra Atsız'ın da bulunması anma toplantısına mânâ katmıştır."³

"Atsız Külliyâtı" Hazırlanıyor

Atsız Bey'in küçük oğlu Buğra Atsız'ın başkanlığında bir heyet *Atsız Külliyatı*'nı Hazırlamaktadır.

Üç bölüme ayrılan "Külliyat"ın ilk bölümünde Atsız Bey'in edebî eserleri, ikinci bölümünde Tarih ve Edebiyat Araştırmaları, üçüncü bölümde ise küçük risâleler ve makaleler yer almaktadır.

Külliyatın ilk bölümü, Atsız Bey'in beş edebî eserini ihtivâ etmektedir. Bu eserler basılış sırası ile,

- 1. Bozkurtların Ölümü
- 2. Bozkurtlar Diriliyor
- 3. Deli Kurt
- 4. Ruh Adam

adlı tarihî romanlardır. Beşinci eser, Atsız Bey'in

5. Yolların Sonu

adlı şiir kitabıdır. (Bu şiir kitabına Atsız Bey'in beş hikâyesi de ilâve edilmiş olup, beş numaralı eser *Yolların Sonu (Şiirler, Hikâyeler)* adını taşıyacaktır.

6. Türk Ülküsü

Külliyatın ikinci bölümünde Atsız Bey'in Tarih ve Edebiyat Araştırmalarına âit on iki eseri yer almaktadır. İlk dokuzu tarih, son üçü ise edebiyatı araştırması olan bu on iki eser şunlardır:

Osman Fikri Sertkaya'nın bu yazısı, Türk Dünyası, Üç Aylık Fikir-Kültür Dergisi, Yıl: 12, Ocak-Şubat-Mart 1977, Sayı: 44, s. 47'de yayınlanmıstır.

- 1. Türk Tarihi (Atsız Bey'in ölümünden bir müddet önce bitirdiği eseri)
  - 2. Türk Tarihi Üzerine Toplamalar
  - 3. Dokuz Boy Türkler ve Osmanlı Sultanları Tarihi
  - 4. Dâstân ve Tevârih-i Mülûk-ı Âl-i Osman
  - 5. Behçetü't-Tevârih
- 6. Âşıkpaşaoğlu Tarihi (iki cilt transkripsiyonlu metin ve tercüme)
  - 7. Oruç Beg Tarihi
  - 8. Tevârih-i Cedîd-i Mir'at-i Cihân
  - 9. Türk Tarihinde 824, 835, 856 ve 858 tarihli takvimler
  - 10. Türk Edebiyatı Tarihi
  - 11. Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nden Seçmeler (iki cilt)
  - 12. Bibliyografya'lar (Birgili, Ebussuud, Ali)

Küllliyatın üçüncü bölümünde Atsız Bey'in küçük risâleleri ve makaleleri altı ciltte toplanmıştır.

Bu altı cildin birincisi Atsız Bey'in *Türk Ansiklopedisi*'ne yazmış olduğu 28'i yayımlanan 12'si yayımlanacak olan 40 makalesini ihtiva etmektedir.

Bu bölümdeki ikinci cilt Atsız Bey'in yazmış olduğu küçük risâlelerin toplu neşridir. Bu risâleler arasında, Sartbaşına Cevap, İçimizdeki Şeytanlar, Komunist Donkişotu Proleter Burjuva Nazım Hikmetof Yoldaşa, En Sinsi Tehlike, Hesap Böyle Verilir, Ordinaryüs'ün Fahiş Yanlışları, Çanakkale'ye Yürüyüş, 900. Yıldönümü ... vs'yi sayabiliriz.

Bu bölümün 3.-6. Ciltleri Atsız Bey'in 50 yıl birçok dergi ve gazeteye yazmış olduğu yazıların dört ciltte toplanmış neşri olacaktır. Bu ciltlerde, makaleler şu şekilde toplanmıştır.

- 1. cilt "Türkler ve Türk tarihi, destan ve destanlar, edebî makaleler, dil meselesi."
  - 2. cilt "Büyük adamlar ve diğerleri."

- 3. cilt "Türkçülük-Turancılık ve Türk milliyetçiliği, Türkçülük karşısındaki çeşitli akımlar."
  - 4. cilt "Çeşitli konulardaki makaleler."
- 23 ciltlik bu külliyata Atsız Bey'in yarım kalan "II. Mahmut'tan 1923'e kadar Osmanlı Sultanları Tarihi" ile "Cumhuriyet Devri Türk Spor Tarihi" adlı eserlerini de ilâve edebiliriz.

Temennimiz genç bir Türk tarihi mütehassısı olan arkadaşımız Dr. Buğra Atsız'ın "Hayrü'l-halef" olması ve babasının bu konudaki vasiyetini bir an önce gerçekleştirerek, bu eserleri Türk okuyucusuna kazandırmasıdır."⁴

- **4.** Sakin Öner, *Nihal Atsız* (Toker Yayınevi, İstanbul, 1977, 248 s.) adlı araştırmasını yayımladı.
- **5.** Altan Deliorman, *Tanıdığım Atsız* (Boğaziçi Yayınları, 48, İstanbul, 1978, 375 s.) adlı araştırmasını yayımladı.
- **6.** Adile Ayda, *Atsız'dan Adile Ayda'ya Mektuplar*, Ankara, 1988, 126 s.
- 7. Osman Fikri Sertkaya, *Hüseyin Nihâl Atsız*, (Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 347, Türk Büyükleri Dizisi: 69, Ankara, 1988, VIII+179 s.) adlı araştırmasını Sadık Kemal Tural ve Ahmet Bican Ercilasun'un katkıları ile birlikte yayımladı.
- **8.** Cengiz Mete, *Atsız ve Türk Ülküsü. Hayatı / Eserleri / Ülküsü*, Baysan Yayınları, İstanbul, 1990, 126 s. (2. Baskı: Kamer Yayımları, 1994, 126 s.)

Osman Fikri Sertkaya'nın bu yazısı, Türk Dünyası, Üç Aylık Fikir-Kültür Dergisi, Yıl:12, Nisan-Mayıs-Haziran 1977, Sayı: 45, s. 40-41'de yayınlanmıştır.

Atsız Külliyatı 1980'li ve 1990'lı yıllarda İrfan Yayınları ile Baysan Basım ve Yayın A. Ş. tarafından ayrı ayrı yayımlandı.

9. 1992 yılında Erdoğan Saruhanoğlu'nun imtiyaz sahibi olduğu Baysan Basım ve Yayın A. Ş. tarafından Atsız Külliyatı İstanbul'da yayımlandı.

Romanları: 1. Bozkurtların Ölümü (471 s.); 2. Bozkurtlar Diriliyor (244 s.); 3-4. Dalkavuklar Gecesi - Z Vitamini (153 s.); 5. Deli Kurt (271 s.); 6. Ruh Adam (352 s.). Şiirleri: 7. Yolların Sonu (136 s.). Makaleleri: 8. Makaleler - I (444 s.); 9. Makaleler - II (281 s.), 10. Makaleler - III (577 s.); 11. Makaleler - IV (537 s.), 12. Türk Ülküsü (135 s.). Araştırmaları: 13. Türk Edebiyatı Tarihi (179 s.); 14. Türk Tarihinde Meseleler (160 s.). Küçük risaleleri: 15-17. İçimizdeki Şeytan - En Sinsi Tehlike - Hesap Böyle Verilir (116 s.). 18-19. Çanakkaleye Yürüyüş - Türkçülüğe Karşı Haçlı Seferi (308 s).

- **10.** Altan Deliorman, *Tanıdığım Atsız*, (Orkun Yayınları, 1, İstanbul, 2000, 291 s. + Resimler.) ikinci baskı olarak yayımlandı.
- 11. Türkçülerin Kaleminden Atsız, ("Büyük Türkçü Hüseyin Nihal Atsız'ın vefatının 25. yılı münasebetiyle aziz hatırasına ithaf olunur". Hazırlayanlar: Refet Körüklü-Cengiz Yavan, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2000, 180 s.) adlı eser yayımlandı.
- 12. Ölümünün 27. Yıldönümü dolayısıyla 12 Ocak 2002'de bir anma toplantısı yapıldı. ("Doğumunun 97. yılında Atsız, görkemli bir törenle anıldı", *Orkun*, Türkçü Dergi, 48, Şubat 2002, s. 18; Osman Fikri Sertkaya, "Atsız

yaşasaydı Bugünkü Türk dünyasını nasıl değerlendirirdi?", *Orkun*, Türkçü Dergi, 48, Şubat 2002, s. 19-20.)

"Nihal Atsız Yaşasaydı Bu Günkü Türk Dünyasını Nasıl Değerlendirirdi?

Nihâl Atsız'ı 1975 yılının Kurban Bayramının arefesinde, 11 Aralık 1975 Perşembe günü akşamı, kaybettik. Bu büyük kayıp üzerinden 27 yıl geçmiş. Bu yirmi yedi yıl içerisinde dünyamızda ve Türk dünyasında olumlu ve olumsuz bir çok olay gerçekleşti. Ben son yirmi yedi yılın olaylarını ATSIZ'ın 70 yıllık ömrü boyunca yazdığı yazılarındaki fikri istikametine dayanarak onun açısından madde madde değerlendirdim. Bu değerlendirmelerimde isabet kaydedeceğim gibi yanlış yorumlar da yapmış olabilirim. Ancak bunu ben dahil hiç bir kişi tam olarak bilemeyecektir.

- 1 Atsız yaşasa idi bu günkü Türk dünyasını değerlendirmek için ÖTÜKEN dergisi yayın hayatına devam ederdi. Bu dergide Türkiye'yi adım adım 12 Eylül 1980'e getiren süreç hakkındaki değerli yazıları ve yorumları yayımlanırdı.
- 2 12 Eylül 1980 müdahalesini Türkiye'de kardeş kanının akıtılmasının durdurulması açısından onaylardı. Ayrıca Millî Güvenlik Konseyi'nin beş üyesinin de Batı Anadolu Türk'ü olmasını çok olumlu karşılardı.
- **3** 1980'li yılların ortalarında Sovyetler Birliği'nde Mihail Sergeyeviç GORBAÇOV'un başlattığı

Glasnost (açıklık/şeffaflık) ve Perestroyka (yeniden yapılanma) hareketinin destekleyicisi olur ve bunu Türk ülkelerinin Sovyet sisteminden çıkma sürecinin başlangıcı sayardı.

4 1990 yılındaki Azerbaycan olayları karşısında büyük infial gösterir, Mihail GORBAÇOV Azerbaycan'a gitseydi omuzlarda karşılanacaktı diye düşünürdü. Ancak Azerbaycan'a GORBAÇOV yerine Sovyetler Birliği Genel Kurmay Başkanı Mareşal Dimitri YAZOV'un ve Sovyet tanklarının giderek beş binden fazla soydaşımızı katletmesi karşısında çok büyük tepki verirdi.

5 1991 yılında Sovyetler Birliği'nde Mihail S. GORBAÇOV'un Glasnost ve Perestroyka politikalarına karşı Gennadi YANAYEV öne sürülerek yapılan ancak başarısız olan darbe girişimini lanetlerdi. Bu darbe girişiminde Boris YELTSİN'in ihtilâlcilere karşı direnişi ile Orta Asya Türkleri adına Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan NAZARBAYEV'in rejimden yana koyduğu ağırlığı takdir ederdi.

6 Rusyadaki başarısız darbe girişiminin Sovyet rejiminin sonu olduğunu görür, Sovyetler Birliğinde hiç bir şeyin artık eskisi gibi yürümeyeceğini anlardı.

Özellikle bu başarısız darbeden sonra 1990'da Sovyet Türk Cumhuriyetlerinin ülkelerindeki egemenlik haklarını ilan etmelerinin 1991 yılındaki bağımsızlık ilânlarını getireceğini ve sonucunda Sovyet sisteminin çökeceğini bize daha önceden müjdeler, bir antikomünist olarak bu bağımsızlık ilânlarını Türkçüleri evine davet ederek kutlar,